

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА”
(для бакалаврів, спеціалістів)

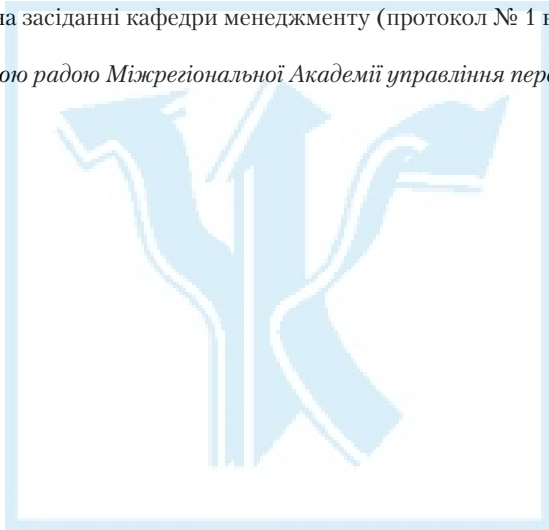
МАУП

Київ 2008

Підготовлено професором кафедри менеджменту *О. В. Баєвою*

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту (протокол № 1 від 29.08.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Баєва О. В. Навчальна програма дисципліни “Соціальна медицина” (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: МАУП, 2008. – 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Соціальна медицина”, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Охорону здоров'я проголошено одним з пріоритетних напрямів державної діяльності. Держава формує політику охорони здоров'я в Україні та забезпечує її реалізацію.

Основним Законом України — Конституцією України — наголошується, що здоров'я людини є однією з найвищих соціальних цінностей, забезпечення якої — один з головних обов'язків держави. В низці статей Конституції (ст. 24, 27, 34, 49, 50 та ін.) визначається право кожного громадянина на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Цей документ встановлює, що охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних та оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування, а в державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безплатно.

Основною передумовою виконання державної стратегії в галузі охорони здоров'я є відповідна підготовка вітчизняних медичних кадрів.

Мета вивчення дисципліни “Соціальна медицина” — підготовка студентів з фахового аналізу стану здоров'я населення, ознайомлення їх з медико-соціальними чинниками формування популяційного здоров'я та закономірностями найважливіших захворювань у світі та Україні.

Основні **завдання** дисципліни:

- дати основні поняття про суспільне здоров'я, чинники, які його зумовлюють, та методи вивчення;
- сформувані ідеологію визначальної ролі здоров'я нації в розвитку суспільства і національній безпеці;
- ознайомити з принципами і державними програмами збереження і зміцнення індивідуального здоров'я та здоров'я нації;
- ознайомити з основними поняттями та чинниками індивідуального та громадського здоров'я населення;
- висвітлити закономірності груп показників здоров'я різних верств населення України;
- розкрити сутність медико-демографічних процесів, процесів захворюваності населення та виявити їх закономірності;

- охарактеризувати найбільш актуальні проблеми популяційного здоров'я в Україні та медико-соціальні чинники, що впливають на здоров'я;
- виробити у студентів навички аналізу показників здоров'я;
- проаналізувати та узагальнити зарубіжний та вітчизняний досвід з формування ідеології та практичного втілення концепції зміцнення та поліпшення здоров'я нації;
- визначати основні тенденції стратегії і тактики управління рівнем здоров'я населення України;
- навчити студентів оперувати основними нормативно-правовими документами щодо укріплення здоров'я населення України;
- навчити аналізувати конкретні ситуації з національного та регіонального рівнів управління здоров'ям населення.

Дисципліна “Соціальна медицина” тісно пов’язана з іншими дисциплінами і спрямована на формування фахівця-управлінця в галузі охорони здоров'я, який має сучасні знання аналізу популяційного здоров'я та медико-соціальних чинників його формування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА”

№ пор.	Назва змістового модуля та теми
1	2
	Змістовий модуль I. Теоретичні основи вивчення та аналізу суспільного здоров'я
1	Здоров'я як системна категорія: сутність, зміст і визначення
2	Чинники, що зумовлюють здоров'я населення. Методи вивчення, закономірності
3	Демографічні проблеми України як інтегральний показник стану громадського здоров'я. Оцінка суспільного здоров'я за демографічними показниками
4	Методика вивчення захворюваності населення. Актуальні проблеми захворюваності населення України та світу
5	Характеристика найважливіших соціально небезпечних хвороб

1	2
6	Поняття про індивідуальне та громадське здоров'я. Методологічні підходи до визначення індивідуального і громадського здоров'я
7	Оцінка репродуктивного здоров'я
	Змістовий модуль II. Медико-соціальні засади суспільного здоров'я
8	Громадське здоров'я. Визначення та складові
9	Стратегія формування здорового способу життя населення України
10	Впровадження державних програм у практичну діяльність лікувально-профілактичних установ та закладів
11	Особливості трансформаційного періоду в економіці та громадянському суспільстві, їх вплив на стан здоров'я і систему охорони здоров'я в Україні
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА”

Змістовий модуль I. Теоретичні основи вивчення та аналізу суспільного здоров'я

Тема 1. Здоров'я як системна категорія: сутність, зміст і визначення

Здоров'я населення як фактор сталого розвитку держави. Індивідуальне здоров'я як особистісна характеристика людини. Індивідуальне здоров'я. Сучасна парадигма. Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі. Завдання системи управління охороною здоров'я, їх узгодженість з програмами ВООЗ та ЄС у формуванні та збереженні індивідуального здоров'я.

Основні напрямки реформування системи охорони здоров'я: впровадження сімейної медицини, страхової медицини; реформування системи надання медичної допомоги, пріоритетний розвиток первинної допомоги; реформування ступеневої медичної освіти; створення єдиного медичного простору.

Література [1–3]

**Тема 2. Чинники, що зумовлюють здоров'я населення.
Методи вивчення, закономірності**

Групи чинників, що формують здоров'я населення. Схема групування факторів ризику та їх впливу на популяційне здоров'я. Групи та критерії здоров'я. Тенденції основних показників здоров'я населення України.

Література [4; 5; 7; 9]

Тема 3. Демографічні проблеми України як інтегральний показник стану громадського здоров'я. Оцінка суспільного здоров'я за демографічними показниками

Демографія як наука та предмет викладання. Статика та динаміка населення у світі та Україні. Демографічні показники руху населення як критерії популяційного здоров'я. Демографічна криза в Україні.

Демографічні показники. Визначення. Порівняльна характеристика демографічних проблем світу та України. Завдання державної політики в галузі поліпшення демографічної ситуації. Репродуктивні і гендерні проблеми. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні. Здоров'я молоді. Чисельність та склад населення України та світу. Механічний та природний рух населення. Народжуваність. Смертність. Методика розрахунку показників. Динаміка та регіональні особливості показників. Материнська смертність. Смертність немовлят.

Література [4; 6; 12]

**Тема 4. Методика вивчення захворюваності населення.
Актуальні проблеми захворюваності населення
України та світу**

Поняття “захворюваність населення”, її місце в комплексі медичних показників популяційного здоров'я. Методи вивчення захворюваності за звертаннями по медичну допомогу, метод медичних оглядів, опитувань населення, спеціальних вибіркового досліджень та вивчення захворюваності за даними про причини смерті. Переваги та недоліки кожного з методів. Показники захворюваності в Україні та світі.

Література [4; 5; 7]

Тема 5. Характеристика найважливіших соціально небезпечних хвороб

Медико-соціальні аспекти найважливіших хвороб. Хвороби системи кровообігу. Злоякісні новоутворення. Травми. Психічні розлади. Наркоманії. Інфекційні та паразитарні хвороби; феномен ВІЛ/СНІДу; туберкульоз. Аналіз показників захворюваності та поширеності в Україні та в світі.

Література [8–14]

Тема 6. Поняття про індивідуальне та громадське здоров'я. Методологічні підходи до визначення індивідуального і громадського здоров'я

Сучасна концепція індивідуального і громадського здоров'я. Нові уявлення про принципи охорони здоров'я. Поняття про індивідуальне та громадське здоров'я.

Індивідуальне здоров'я. Сучасна парадигма. Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі. Завдання системи управління охороною здоров'я (УОЗ), їх узгодженість з програмами ВООЗ та ЄС у формуванні та збереженні індивідуального здоров'я в побуті та праці.

Література [4; 6; 12]

Тема 7. Оцінка репродуктивного здоров'я

Методи оцінки репродуктивного здоров'я. Народжуваність. Загальні спеціальні показники народжуваності. Критерії ВООЗ, що визначають “живонародженість”. Європейські критерії смертності немовлят. Причини та фактори, що впливають на рівень смертності новонароджених та дітей першого року життя.

Література [4; 7; 8; 21; 22]

Змістовий модуль II. Медико-соціальні засади суспільного здоров'я

Тема 8. Громадське здоров'я. Визначення та складові

Громадське здоров'я як показник національної безпеки і конкурентоспроможності держави. Громадське здоров'я. Визначення та складові. Медико-соціальні засади громадського здоров'я. Фактори ризику в умовах соціально-економічної трансформації. Концепція

розвитку охорони здоров'я населення України. Роль галузей суспільного життя, засобів масової інформації у формуванні громадського здоров'я та ідеологія здоров'я.

Література [1–8; 21–24; 27–35]

Тема 9. Стратегія формування здорового способу життя населення України

Вплив факторів трансформаційного періоду та умови збереження здоров'я населення. Формування здорового способу життя методами державного управління. Європейська інтеграція заходів щодо формування здорового способу життя. Поняття про сприяння здоров'ю (health promotion) і навчання здоров'ю (health education).

Стрес як основний соціальний чинник захворювань у XXI ст. Біосоціальні причини і прояви стресу. Стресогенні фактори трансформаційного періоду і здоров'я населення.

Література [1; 4; 7; 8; 21; 22]

Тема 10. Впровадження державних програм у практичну діяльність лікувально-профілактичних установ та закладів

Результати впровадження Національної програми імунопрофілактики (аналіз захворюваності на “керовані” інфекції). Зниження смертності немовлят, материнської смертності та перинатальної смертності як результат реалізації Національної програми “Діти України”. Національна програма “Цукровий діабет” та Національна програма боротьби із захворюванням на туберкульоз, “Онкологія”, “Кардіологія”, “Репродуктивне здоров'я”. Фінансування національних цільових комплексних програм.

Література [21–24]

Тема 11. Особливості трансформаційного періоду в економіці та громадянському суспільстві, їх вплив на стан здоров'я і систему охорони здоров'я в Україні

Особливості системи охорони здоров'я в трансформаційний період. Нестабільність основних факторів впливу на стан здоров'я: низьке економічне забезпечення системи охорони здоров'я; роль громадських організацій, роль людини. Сучасна державна політика запобігання

негативному впливу екологічних факторів на стан здоров'я населення. Визначення екологічного громадського здоров'я населення. Міжгалузєва сутність механізмів управління “екологічними” захворюваннями. Географія здоров'я в Україні. Роль законодавства в державному забезпеченні безпеки на робочому місці і запобіганні професійним захворюванням.

Література [1–4; 7–22; 24–31]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу з дисципліни “Соціальна медицина”. Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів, що сприятиме поглибленому вивченню основних тем курсу, формуванню практичних навичок аналізу стану здоров'я населення.

Мета контрольної роботи – поглибити і розширити спектр знань з оцінки популяційного здоров'я, а також сформувати у студентів вміння самостійно працювати з навчальною спеціальною літературою, законодавчими актами, обліковими документами та матеріалами власних досліджень у закладах охорони здоров'я.

Номер варіанта контрольної роботи студента вибирається за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е	2
Є, Ж, З	3
І, Й, К	4
Л, М, Н	5
О, П, Р	6
С, Т, У	7
Ф, Х, Ц	8
Ч, Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Послідовність виконання контрольної роботи:

1. Індивідуальне завдання слід доповнити описово (словами) або схемами та цифрами.
2. Скласти список використаної літератури.
3. Посилання на облікові документи або звіти закладів охорони здоров'я потребують копій документів у додатках.
4. Додатки.

Контрольна робота повинна бути здана у термін, встановлений навчальним планом. Студенти, що не здали контрольної роботи, до заліку (іспиту) не допускаються. Контрольну роботу потрібно підписати і зазначити дату її виконання. При задовільному виконанні контрольну роботу буде зараховано. За наявності зауважень викладача студент доопрацьовує роботу з урахуванням зауважень і здає її до деканату.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Демографія як наука, її мета, завдання і методи.
2. Проаналізуйте динаміку народжуваності та смертності населення України.
3. Національна програма “Цукровий діабет”.

Варіант 2

1. Що таке захворюваність, методи її вивчення?
2. Проаналізуйте первинну та загальну захворюваність населення в Україні.
3. Національна цільова комплексна програма “Онкологія”.

Варіант 3

1. Проаналізуйте державну політику щодо підтримки народжуваності в Україні.
2. Методи вивчення захворюваності; їх переваги і недоліки, показники.
3. Національна програма “Діти України”.

Варіант 4

1. Міжгалузеві технології підтримки громадського здоров'я (організації освіти, охорони здоров'я, сім'ї та молоді та ін.).
2. Облікові документи вивчення загальної захворюваності.
3. Національна програма боротьби з туберкульозом.

Варіант 5

1. Роль законодавства в державному забезпеченні безпеки на робочому місці і запобіганні професійним захворюванням.
2. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності.
3. Національна програма боротьби з ВІЛ/СНІД.

Варіант 6

1. Дайте порівняльну характеристику демографічних проблем світу та України.
2. Популяційне здоров'я, його характеристики і показники.
3. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України до 2010 р.

Варіант 7

1. Медико-соціальні засади громадського здоров'я.
2. Захворюваність за даними медичних оглядів; показники.
3. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України до 2010 р.

Варіант 8

1. Проаналізуйте основні проблеми народжуваності в Україні та світі.
2. Формули розрахунку смертності немовлят.
3. Національна програма "Кардіологія".

Варіант 9

1. Репродуктивне здоров'я: оцінки, методи вивчення.
2. Проаналізуйте державну політику запобігання негативному впливу екологічних факторів на стан здоров'я населення.
3. Національна програма "Репродуктивне здоров'я України 2001–2005 рр."

Варіант 10

1. Методологічні підходи до визначення індивідуального і громадського здоров'я.
2. Захворюваність за звертаннями по медичну допомогу, її види та показники.
3. Фінансування національних програм охорони здоров'я.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Індивідуальне здоров'я як особистісна характеристика людини.
2. Поняття про індивідуальне здоров'я.
3. Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі здоров'я.
4. Завдання системи управління охороною здоров'я України.
5. Узгодженість завдань системи управління охороною здоров'я України з програмами ВООЗ та ЄС у формуванні та збереженні індивідуального здоров'я в побуті та праці.
6. Стратегія формування здорового способу життя населення України
7. Методика розрахунку показників народжуваності та загальної смертності населення.
8. Динаміка та регіональні особливості показників народжуваності та смертності в Україні.
9. Материнська смертність. Смертність немовлят. Типи та види смертності немовлят.
10. Поняття “захворюваність населення”, її місце в комплексі медичних показників популяційного здоров'я.
11. Методи вивчення захворюваності: за звертаннями по медичну допомогу, медичних оглядів, опитувань населення, спеціальних вибіркового досліджень та вивчення захворюваності за даними про причини смерті.
12. Переваги та недоліки різних методів вивчення захворюваності населення. Показники захворюваності населення за різними методами вивчення.
13. Захворюваність на інфекційні хвороби в Україні; тенденції та прогноз.
14. Поняття про сприяння здоров'ю (health promotion).
15. Поняття про навчання здоров'ю (health education).
16. Громадське здоров'я. Визначення та складові.

17. Медико-соціальні засади громадського здоров'я.
18. Фактори ризику в умовах соціально-економічної трансформації.
19. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України.
20. Роль галузей суспільного життя у формуванні громадського здоров'я, засобів масової інформації та ідеологія здоров'я.
21. Демографічні показники. Визначення.
22. Медико-соціальні чинники зростання рівня захворюваності на "керовані" інфекції. Епідемічна ситуація в Україні.
23. Медико-соціальне значення найважливіших хвороб.
24. Основні фактори ризику розвитку хвороб системи кровообігу. Які медичні заклади надають спеціалізовану допомогу хворим на хвороби системи кровообігу?
25. Які заходи повинна включати комплексна програма профілактики хвороб системи кровообігу?
26. Соціально-економічні наслідки злоякісних новоутворень. Основні фактори ризику виникнення злоякісних новоутворень.
27. Основні закономірності захворюваності та смертності від злоякісних новоутворень в Україні.
28. Медико-соціальне значення нещасних випадків, отруєнь і травм. Види травматизму, значення різних видів у структурі захворюваності та смертності.
29. Оцінка суспільного здоров'я за демографічними даними.
30. Статика та динаміка населення у світі та Україні.
31. Демографічні показники руху населення як критерії популяційного здоров'я.
32. Порівняльна характеристика демографічних проблем у світі та Україні.
33. Завдання державної політики в галузі поліпшення демографічної ситуації.
34. Репродуктивні і гендерні проблеми державної політики в галузі поліпшення демографічної ситуації.
35. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні.
36. Здоров'я молоді.
37. Особливості системи охорони здоров'я в трансформаційний період.
38. Вплив економічного забезпечення системи охорони здоров'я на стан здоров'я населення.
39. Роль громадських організацій в охороні громадського здоров'я.

40. Роль людини в охороні громадського здоров'я.
41. Сучасна державна політика запобігання негативному впливу екологічних факторів на стан здоров'я населення.
42. Визначення екологічного громадського здоров'я населення.
43. Міжгалузева сутність механізмів управління "екологічними" захворюваннями.
44. Географія здоров'я в Україні.
45. Роль законодавства в державному забезпеченні безпеки на робочому місці, в запобіганні професійним захворюванням.
46. Стрес як головний соціальний чинник захворювань у XXI ст. Біосоціальні причини і прояви стресу.
47. Стресогенні фактори трансформаційного періоду і здоров'я населення.
48. Основні чинники, що сприяли відновленню епідемії туберкульозу у світі наприкінці XX ст. Динаміка захворюваності та смертності від усіх форм туберкульозу протягом останніх десятиліть в Україні.
49. Державна нормативно-правова база з туберкульозу в Україні.
50. Соціальні причини поширення пандемії ВІЛ/СНІД. Показники, що характеризують процес поширення ВІЛ/СНІД.
51. Соціальні чинники, що сприяють виникненню алкоголізму та наркоманії. Сучасні тенденції поширеності алкоголізму та наркоманії в Україні.
52. Медико-біологічні, соціальні та економічні наслідки алкоголізації та наркотичної залежності. Заходи боротьби з алкоголізмом у медичній допомозі населенню, наркологічна допомога.
53. Національна програма імунопрофілактики та захворюваність на "керовані" інфекції в Україні.
54. Національна програма "Діти України" і динаміка материнської смертності та смертності немовлят.
55. Національна програма "Цукровий діабет".
56. Національна програма боротьби із захворюванням на туберкульоз.
57. Національна програма "Онкологія".
58. Національна програма "Кардіологія".
59. Реалізація та фінансування національних цільових комплексних програм.
60. Національна програма "Репродуктивне здоров'я України 2001–2005 рр."

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30.
2. Основи Законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 43.
3. Про концепцію розвитку охорони здоров'я населення України. Указ Президента України № 1313/2000 від 7 грудня 2000 р. // СД: Законодательство Украины (Юрист-Плюс).

Основна

4. Соціальна медицина та охорона здоров'я / За ред. В. Ф. Москаленка, Ю. В. Вороненка. — Тернопіль: Укрмедінформ, 2000. — 680 с.
5. Вороненко Ю. В., Москаленко В. О. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 670 с.
6. Статистика населення с основами демографії / Т. С. Кильдеміев, Л. Л. Козлова, С. П. Ананьева и др. — М.: Финансы и статистика, 1990. — 312 с.
7. Програмні тестові питання з соціальної медицини та охорони здоров'я / За ред. Ю. В. Вороненка. — К., 1997. — 256 с.
8. Гольченко О. М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. Ч. 1. — К., 1993. — 198 с.
9. Гончарук Е. И., Вороненко Ю. В., Марценюк Н. И. Изучение влияния факторов окружающей среды на здоровье населения. — К., 1989. — 204 с.
10. Мінцер О. П. Інформаційні технології в охороні здоров'я і практичній медицині. — К.: Вища шк., 2003. — 350 с.

Додаткова

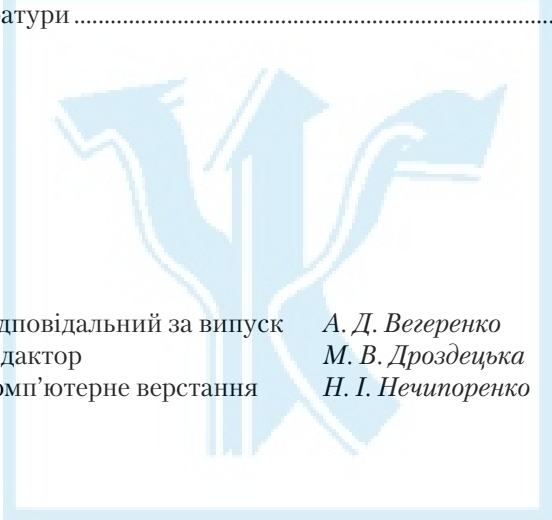
11. Бліхар Т. Пріоритети державної політики в галузі охорони здоров'я // Українські медичні вісті. — 1997. — Ч. 1(56).
12. Вахитов Ш. М. Децентрализация управления и проблемы планирования в здравоохранении // Казанский мед. журнал. — 1990. — Т. 57. — № 6.
13. Гладун З. С. Державне управління в галузі охорони здоров'я. — Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. — 312 с.
14. Гордон Ю. Н., Захарченко Е. М., Леоненко И. Н. Управление здравоохранением и его рационализация: Метод. рекомендации. — К., 1981.

15. *Державне управління охороною громадського здоров'я: Навч. посіб.* / За ред. І. М. Солоненка та Л. І. Жаліло. — К.: Вид-во НАДУ, 2004. — 116 с.
16. *Економічний розвиток і державна політика*. Вип. 11: Державна політика та економіка охорони здоров'я в Україні: Практикум / Укр. Акад. держ. упр. при Президентіві України; За заг. ред. І. Розпутенка та І. Солоненка. — К.: К.І.С., 2002. — 216 с.
17. *Жаліло Л. І., Кунгурцев О. В., Солоненко Н. Д., Мартинюк О. І.* Наукові засади реформування охорони здоров'я в Україні // Вісн. УАДУ. — 2001. — № 3. — С. 205–209.
18. *Жаліло Л., Солоненко І., Волос Б., Кунгурцев О., Мартинюк О., Солоненко Н.* Охорона громадського здоров'я: управлінські аспекти: Навч. посіб. / Укр. Акад. держ. упр. при Президентіві України. — Вид-во УАДУ, 2001. — 142 с
19. *Журавель В. І.* Основы менеджмента в системе здравоохранения. — К., 1994.
20. *Здоровье-21: Основы политики достижения здоровья для всех в Европейском регионе Всемирной организации здравоохранения.* — Копенгаген: ВОЗ: Европ. регион. бюро, 1999. — 310 с.
21. *Казаков В. М., Агарков В. І., Денисенко В. І.* Принципи реформування державної системи охорони здоров'я України при переходові на ринкові форми господарювання // Укр. мед. вісті. — 1997. — Ч. 1(56). — С. 13.
22. *Ладний О. Я., Гльницький І. Г. та ін.* Основні елементи програми реформування системи охорони здоров'я на регіональному рівні // Укр. мед. вісті. — 1997. — Ч. 1(56). — С. 14.
23. *Лучкевич В.* Основы социальной медицины и управления здравоохранением: Учеб. пособие. — СПб.: СПбГМА, 1997. — 184 с.
24. *Мартинюк О.* Концептуально-методологічні засади механізмів державного управління міжгалузевою співпрацею з охорони громадського здоров'я // Упр. сучас. містом. — 2004. — № 4 (16). — С. 213–218.
25. *Москаленко В. Ф.* Охорона здоров'я України у світлі вимог Європейського Союзу, конституційних реформ // Укр. мед. часопис. Наук.-практ. загальномед. журн. — 2000. — № 6(20).
26. *Нижник Н. Р.* Проблеми державної політики в галузі охорони здоров'я // Укр. мед. вісті. — Ч. 1(56). — С. 23.
27. *Охорона громадського здоров'я: управлінські аспекти: Навч. посіб.* / Л. Жаліло, І. Солоненко, Б. Волос та ін.; Кер. авт. кол. Л. Жаліло. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 144 с.

28. *Панорами* охорони здоров'я населення України / За ред. А. В. Підєва, О. Ф. Возіанова, В. Ф. Москаленка. — К.: Здоров'я, 2003.— 395 с.
29. *Пашиков В.* Напрямки оптимізації господарсько-правового забезпечення суспільних відносин у галузі охорони здоров'я. — К.: МОРИОН, 2006. — 360 с.
30. *Пономаренко В. М.* Основні проблеми реформування системи охорони здоров'я в Україні // Вісн. соц. гігієни та орг. охорони здоров'я. — 1999. — № 1. — С. 7–10.
31. *Радиш Я. Ф.* Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис, проблеми та шляхи реформування. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 360 с.
32. *Рудий В. М., Гук А. П.* Система охорони здоров'я в Україні. Організаційна структура системи охорони здоров'я та управління нею // Главный врач. — 2005. — № 8. — С. 51–68.
33. *Салман Р. Б., Фигейрас Дж.* Реформи системи здравоохранения в Европе. — М.: Гэотар Медицина, 2000. — 431 с.
34. *Сенюта І.* Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я // Вісн. Львів. ун-ту. — Сер. юридична. 2004. — Вип. 40.
35. *Солоненко Н.* Удосконалення механізмів державного управління перебудовою галузі охорони здоров'я в Україні в контексті суспільних потреб // Державне управління в Україні: реалії та перспективи: Зб. наук. пр. НАДУ. — К., 2005. — С. 424–431.
36. *Ступаков И. Н., Елисеєв М. Б., Самородская И. В.* Значение медико-экономических стандартов в организации системы здравоохранения // Проблемы стандартизации в здравоохранении. — 2002. — № 4.
37. *Сучасні підходи у сфері охорони громадського здоров'я та його популяризації* / Упоряд.: Н. В. Зимівець, В. В. Крушельницький, Т. І. Мірошніченко; За заг. ред. І. Д. Зверєвої. — К.: Наук. світ, 2003. — 95 с.
38. *Ціборовський О.* Основи державної політики України в галузі охорони здоров'я // Укр. мед. вісн. — 1997. — № 1(56). — С. 37–38.
39. *Щепин О. П., Нечаєв В. С.* О государственных механизмах реформы здравоохранения // Проблемы соц. гигиены истории медицины. — 1997. — № 1. — С. 34–38.
40. *Шерстюк О. М.* Впровадження сучасних методів епідеміологічного нагляду за ВІЛ в Україні. — К., 2003. — 52 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Соціальна медицина”	4
Зміст дисципліни “Соціальна медицина”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	9
Варіанти контрольних робіт.....	10
Питання для самоконтролю	12
Список літератури	15

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *М. В. Дроздецька*
Комп'ютерне верстання *Н. І. Нечипоренко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3320

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП